

РАДОВА РАДА

№ 23.

Четверг, 28 (15) лютого 1918 року.

Тижневий уміст виходить на 1918 рік.

№	№	№	№	№	№	№	№	№
міс.	міс.	міс.	міс.	міс.	міс.	міс.	міс.	міс.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10-50	5-50							

Виходить щодня, окрім понеділків і днів після великих свят.

Адреса редакції в конторі:
У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА, 22.
Телефон редакції 64-80. Почт. скринька № 372.

Копія журналу за 1918 рік.
За I сторінку 2 карб. 25 коп.
За IV " " " " 20 коп.
за 1 рядок в 1 випуску за 1 випуском 1 руб.
Особам, що пишуть про нас, за окремі листи не більше як в 3 рядки в 1 вип. 1 руб. 20 коп. за 1 ряд.
Контора одбитога від 10-6 год.
Ціна окремого 25 л.
М у Київі 25 л.
В провінції і 25 л.
на пошляках

№ 23.

ТРОЦЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ. Драматично-артистичне товариство. "УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР".

Сьогодні 28-го (15) лютого у четверг.
Наталка Полтавна. П. Кошар. 29-го ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЩО, 30-го ТАРАС ВУЛЬБА. Поч. 6 год. о Кінч. о. 9 год.
Бердянська пов. земська управа Таврійської губ.
ЗАПРОШУЄ: 1) 2-х інструкторів по шкільному ділі, з виспою педагогічною освітою і досвідчим, з платою по 4.200 карб. в рік і роз'їздами 600 карб.; при умові доставлення педагогічних праць плата може бути збільшена до 6.000 карб. в рік. 2) Одного інструктора по позашкільній освіті з виспою педагогічною освітою і досвідчим в ділі позашкільної освіти, з платою по 4.200 карб. в рік і роз'їздами 600 карб.; особи, що має друковані праці і зарекомендує себе в цій області, плата може бути підвищена до 6.000 карб. в рік. 3) 2-х лекторів-спеціалістів для ведення читаннів в повіті (перодосім з виспою освітою) з платою по 3.000 карб. в рік і роз'їздами 400 карб. 4) Бібліотекаря-спеціаліста (бібліотекознавця) для завідування земською центральною бібліотекою при управі, з платою: особи з виспою освітою 3.000 карб., а середньою 3.400 карб. в рік.
Визначена плата по всім посадам залеється штатним і, окрім того, Земським Зібранням установлена прибавка на дорожнечу в розмірі 85 карб. в місяць кожному служачому. Прохання з відзнами о попередній службі, копіями документів і інших відомостях направити по адресі: м. Бердянськ, Таврійської губ., повітова Земська Управа, Рада по Народному Образованню. 3-570-1

К-ра „Нов. Раді“

оповіщає шан передплатників, що платна на газету з 1-го марта нов. ст. підвищується в таких розмірах:

- на 1 міс. 6 карб.
- 2 " 12 карб.
- 3 " 18 карб.

10-0107-

Київ, 28 (15) лютого 1918 року.

Дві умови. Мирові умови, які зложила з четвертою коаліцією Центральної Ради, з одного боку, і дипломатія Смольного, з другого, розійшлися між собою як небо від землі. Згода з Україною поставлено на ґрунт відносин держав рівних між собою. Згода з Росією нагадує те становище, коли дужчий ставить слабшого навколівки перед собою й зневолює його прохати ласки. Причини цього ясні. Тоді як Україна, змушена нещасливими обставинами припинити війну, яку не вона розпочала й провела, приступила до широких переговорів з усією увагою й щирістю, яких вимагала справа—дипломатія з Смольного розвела безжально й невиможно клоунаду. То вони тинилися з „куртуазії“, яку виявляла до них супротивна делегація; то вони зривали переговори; то знов їх розпочинали; то бралися через голову делегації провадити спеціальну агітацію в центральних державах; то оповідали „святищенну війну“; то знов же робили ніби нішній, а навсправжки комічний і вікчаний жист—не битися, але й не миритися... Нілий світ з ачудуванням позирав на цю комедію, в трагічній справі, яку більш-менш жонглер проробляв на світовому нозоріщі, в Бересті, і врешті навіні дурисвіті так заплуталася в своїх витівках, що повалою з ними перестали говорити, як перестали й рахуватися з їхніми домаганнями. Тоді виник відомий ультиматум, потім марш до Петербургу, і після розвільних, хоч і комічних жистів та ноз Троцького, більш-менш дипломатично поставлено навколівки. І вона смиренно стала, благачи помилування.

В результаті маємо дві мирові умови: одна з Україною, друга з Росією. Умова з Україною стоїть на демократичних основах: це справедливий мир без адекватної контрбуції. Україна здержує свої державні межі, має деякі шляги економічні, не повинна платити збитків.—одне слово, здобула найбільше, що можна було за таких втрачених обставин здобути. Росія ж втратила величезні простори, мусить виплатити військов. втрати і йде в економічну і навіть політичну залежність од свого супротив-

ника. Такого ганебного замрення не дав би Росії навіть Штурмер з Протопоповим... Навіть вони з більшим напевне достоїнством вийшли б з того скрутного становища, ніж це зробив Троцький. З демократичними, а власне демагогічними фразами на устах останній завів державу справді в глухий кут, з якого не апати як доведеться вибратися нещасному великоруському народові, що мусить покутувати за гріхи своїх випадкових ватажків.

Маємо, правда, спробу й Україну посадити в той же кут. „Народний секретаріат“, вилаявши на всі заставки в своїх виданнях „проклятої пам'яті ради“ й вихвалюючи політику Троцького—тепер не від того, щоб скористуватися наслідками праці тієї „проклятої пам'яті ради“. Він напр. ладен був би визнати торгову частину мирової умови, хоча чорнело не засохло ще на перах тих писак, що кляли (буквально) „сдѣлку, заключенную отъ имени якобы украинскаго народа брестской делегацией поршевецъ и петровцевъ съ грабителями большой дороги Германия, Австрия и ихъ союзниками“. Тепер би вони й сами були не від тієї „сдѣлки“ і тільки на політичну сторону умови не хочуть пристати,—не хочуть, бо вона складає їх з ненагітих ще місць „народних секретарів“ на становище, більш їм підхоже. І от почалися розвільні жести, у Троцького позичені, які виявляють той смертельний жах і тривогу, що враз охопила наших жонглерів. То вони „рутоса в бой“—звичайно чужими руками, то „виходять із війни“; то нахвалками й погрозами стріляють у ворога; то драматично признаються, що возватися їм ні з чим. Летять сами в безодню, але хочуть за собою потягти і Україну. Думаємо, що з цим їм не пощастить. Думаємо, що Україна для них заміняє орізон і на йому заламає собі зуби і „весь большевизм“. Думаємо, що з „перемоги“ його на Україні почнеється справляти ліквідація цього безсоромного і бузурвного дурисвіства, і як Україною підуть і інші сторони. Зарвалася небожата і задалеко зайшли: повороту вже немає і спереду чекає їх тільки галуба пагуба.

Твердий Ми вже не раз спинагелос. І ось на тому, що нова власть своїм безтямкам і злочинним політикуванням та насилиством у фінансовій сфері нищить і руйнує самі основи фінансового життя, вириваючи ґрунт з-під економічного обороту й запліднюючи немірну шкоду всій людоности, без різниці класів. Політика грабіжництва звайшла тепер тверезу оцінку і в професіональних фінансових кругах. Професіональна спілка служачих по кредито-

вих установах, яка згодилася була працювати в контакті з новою властю, аби тільки не руйнувати фінансового апарату в краї, нарешті побачила, що ніяка праця з цими людьми просто неможлива. В своїй останній постанові 24 лютого спілка зазначає важкяналію нової власті в фінансовій справі й наводять цілий ряд запліднюючих невоєкспедієв, як заборона українських грошей, як конфіскація плати за квартири, як суперечні декрети. Висновок з цього—що там працювати неможливо, і спілка знімає з себе всю відповідальність за „політику“ совітської власті в фінансових питаннях. Разом з тим спілка вимагає, щоб ця в'язь позабрала з кредитових установ отих своїх комісарів, які своїм недбалством та нетямучістю очевидно можуть тільки завважити в роботі та псувати справу.

Ми не сподіваємось, щоб цей твердий голос напугив оту власть, яка органічно не може очуматися од своєї політики. Це люде позначені фатумом і фатально котитимуться вони в безодню, власними руками викопану. Але цей твердий голос принаймні громадянству покаже на справжніх винуватців тієї фінансової скрути, яка посіла край під рукою нової власті. Замазувати очі й перекидати провину на когось иншого тепер не можна буде по авторитетному поясненню й протесті працєвників кредитової справи.

Загадка міжнародного права.

Постанова народного секретаріату щодо висилки делегатів до Берестя за-для ведення переговорів у справі миру надзвичайно цікава з погляду міжнародного права, бо цілком зміняє всі принципи цього права, вироблені тисячолітньою історією міжнародних відносин, а тому заслуговує того, щоб на ній спеціально ошнітисся і розглянути її sine ira et studio, чисто юридичного боку.

Для цього ми перше повинні констатувати фактичний стан речей, який існує на Україні сьогодні. Ми маємо тут два правительтва: одне—правительтво самостійної української держави під владою якого перебуває фактично тільки частина держави (Холмщина та частина Волині й Гродненщина), без столиці, друге—правительтво частини федеративної російської республіки, під фактичною владою якого знаходиться мало не вся Україна. Перше правительтво вважає себе в стані війни з російською державою, друге не визнає та й не може визнавати цієї війни, бо з одного боку, воно повстало за допомогою війська згаданої держави (я думаю, що й сами народні секретарі не зважались не визнати цього факта), а з другого—воно не визнає себе суверенним і тому могло б лишень провадити проти свого суверена повстання, а ніяк не війну.

Перше правительтво склало мир з центральними державами, які згодились дати йому допомогу в боротьбі з державою російською, з якою вони теж провадили війну. Друге правительтво приймало війну, як складова частина держави російської.

Нині держава російська хоче увійти в згоду з центральними державами, які одною з умов цієї згоди виставляють замрення з Українською Народною Республікою, щоб те суверенною державою, яка з ними (центральними державами) перебуває в союзі. На це народні секретарі заявляють, що Україна не веде з Росією війни, що вони пристають на авторитет торговельного договору,

який зложило правительтво суверенної української держави, і що коли Німеччина допомагатиме цьому правительству, вони, себ-то правительтво частини федеративної держави російської, провадитимуть війну з Німеччиною незалежно від того, які будуть skutки переговорів Німеччини з їхнім сувереном—правительством держави російської.

В перекладі на загальнолюдську мову це треба розуміти так: ми не самостійні і не можемо провадити війни проти нашого пана, а навпаки—боремось проти тих, хто визнає самостійність нашої держави; коли ж ви будете допомагати останнім у добуванні самостійності, а наш пан нас не підтримає, ми тоді зробимось самостійними, скинемо пана й будемо боротися з вами за самостійність нашої української держави. Одним з головних показів буржуазності Центральної Ради був той факт, що вона оповістила самостійність України,—про це народні секретарі голосно гукали на сторінках своїх офіційних виданнів. Тепер вони сами вже стають на шлях самостійності, але на те, щоб боротися з тим, хто обороняє самостійність української держави. Виходить якесь зачароване коло, з якого нема дверей: ми боремось проти самостійності держави нашої, але коли ви будете боротися з нами за її самостійність, ми з вами будемо боротися за це ж її самостійність. Міжнародне право таких річей ще не передбачало і бідні німецькі політики, я думаю, також не спроможуться зрозуміти цієї загадки міжнародного права, як не спроможуться зрозуміти такої ж загадки—гарного жеста Троцького й Леніна що-до „не заключенія мира съ прекращеніємъ войны“.

Наша повинність.

Пройшли перші дні, коли ми, прибиті горем, жаліями, гірко, поховалися по своїх хатах і сиділи вшкормом... Жили й хвалити Бога...

Зійшла, здається, геть ота страшна хвиля терору, полишивши кривавий слід на рідному Київі, безжалю пострілами діти малі, семі дев'яти... Оживає потребу громадське життя, еднаються й гуртуються люде. Озвняється давні організації. Динає ягоди сміливе слово, друковане—в газеті й живе-на зборах. Заговорить по-малу раян на будинках та вулицях. Одбувся в саду кровю урочистий похорон тих, хто поліг за совітську власть... А ті, що загинули від руки саме цієї власті? що сміливо глянули в вічі смерті, до краю виколупили на своєму місці обов'язки, що кровю своєю ствердили вірність своїм ідеалам, ті, що жетям молодим і старим запалили за те тільки, що вони офіцери, ті, що трапились просто на шляху до Голгофи?

Вони поховані? Добре, у кого були родичі, і вони знайшли його: того поховано. А ні,—ті обдірані, немилі тижнями покоем лежать в анатомічному театрі... Огі слова „справки о трупах“, оті реєстри лікарень, де вони переховуються, що знаходимо ще-для в газетах, повні страшного, навіть як на наш час нечувстванні, змісту. І той жах, який холодом приймає серце, розуміє не тільки той, хто втрапив близького, хто бачив їх на власні очі... Дні проносять, а вони лежать непоховані, ті окрадені труни.

Не знайшлися у нас того „теловитя доброго і праведного“ Йасифа із Аришафого, що намірились б пійти до суздальского князя взяти тіла. Де він, де Йнаодем, що як плашущим долотом чистим обгорнутий їх,—ті тіла, про доконианні й котилим подбали? Де ті жінки евангельські: з нащоками та жморо? Де той „проб новий“, зуди Магдалина праде-вранні свої сльозами? Питаю, і-словами на очах заступать

мені світ, і соромом гарячим заливає мене всею, горить зчервоніле обличчя... Сором і гріх, гріх нещепенний перед пам'яттю мучеників—і тих героїв що „душу й тіло положили за нашу свободу“ і тих жертв нещасних міжусобних брамі, що кровю своєю оросили рідну й нерідну їм землю... Ми, такі багаті на слова та зитханія й такі бідні на ініціативу та енергію, ми не спромоглися навіть на те, що зробила Москва: похороном чесним, велеледним, етими одвічними, повними смутку і горя, методичними панахиди вшанувати їх пам'ять.

Не спромоглися навіть тоді, коли одійшли від нас далі перші тяжкі вражіння катастрофи, що пригнітила нас, коли позбулися ми того страху, що посів був все живе. Не спромоглися.

Виню цьому наша млягість, похолодність наша, неорганізованість. Не на те говоримо ми про це, щоб виправдати себе, бо то гріх непрощаний, який начато глибоко лежати на всіх нас, що лишилися в Київі, що возсталася—чи через свою пасивність, чи щасливим випадком—жви. Ми живі і не зробили того... Чи ми як сяккувати той гріх? Знайти, опередити й означити могли похованих... Обрядити й поховати тих, що й досі лежать непоховані... Хоч в сороковим зльчак предків помолилися за них, одправити громадську панахиду... подбати про те, щоб зібрати імена й відомості про всі жертви страшних днів, пам'ять про них святу зберегти в серці своєму й, вшанувавши її достойно й пригідно, передати котим поколінням,—то наша повинність!

Ми повинні... повинні бо мало того, що ми побожно схилиємося чолом перед подвигом великим тих свідомих і невідомих мучеників, що почувати телса, подати шпору до них маємо в серці своєму, що своїми думи складіємо на їхні могили вінок живий із слів, каання, жалю гіршого і пошани. Бо мало серця сокрушеного, теплого слова, треба діла живого, діла милосердя.

В. Прочюкович.

Київська міська дума.

Засідання 26 (13) лютого.

Останні тривожні дні примушують міську думу частіше збиратися і так чи інакше висловлювати своє відношення до тих подій, які відбуваються майже на очах усіх.

Так на одному з попередніх засіданій дума обрала комісію по охороні порядку в Київі, постановила протестувати проти нової контрбуції і проти роззброєння домових комітетів.

Гласних зібралася чимало. З українців є Фещенко-Чепівський, Драгоманів, Чикаленко, Касяненко, Дорошко, Біляшевський, Коваль. Публіки на хорах ковоно. Одержавши засідання, д. Дрепіню заявляє, що це засідання скликає через те, що у місті зараз панує тривога, преса вкідшена і мешканці не мають ніякої змоги довідатися, що де робиться і в якому стані перебуває Київ. Отже це засідання скликає було з метою дати з'ясу міській управі і комісії по охороні Києва повністити людоність Києва що своєю діяльністю. Комісія по охороні. Міський голова Рабцов робить доклад про стан охорони і про відношення совітської власті до цієї справи. —Я бачив за членом надзвичайної комісії Скрипичком, і він заступив мене, чи дійсно дума веде озброєння домових комітетів, а також веде переговори з нейтральними військовими частинами, щоб вони взяли на себе охорону? Чи має думи або управа сторути? Чи має думи або управа ніяких переговорів з нейтральними військовими частинами не веде після жвчїї попереднього роззброєння дума виню зброї не має, бо

